

ת"פ 17531/12/11 - מדינת ישראל נגד שחר גת - שרותי אחזקה ונקיון בע"מ, חיים לוי

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ת"פ 17531-12-11 מדינת ישראל נ' שחר גת - שרותי אחזקה ונקיון בע"מ ואח'

לפני
בעניין: כבוד השופטת שרה ברוינר ישרודה
1. מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. שחר גת - שרותי אחזקה ונקיון בע"מ
2. חיים לוי

הנאשמים

גזר דין (בענינו של נאשם מס' 2)

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום- בעבירה על סעיפים 2 (א) ו- 20 (ב) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם התשנ"ו 1996 (להלן: **חוק קבלני כ"א**) וכן בעבירה לפי סעיפים 20 ו- 24 לחוק עבודת הנוער התשי"ג - 1953 (להלן: **חוק עבודת נוער**) וזאת מכוח הוראות סעיף 33 ו- 38 א' לחוק האמור.
2. הצדדים העלו טיעוניהם לעונש בדיון שהתקיים לפני.

טענות המאשימה -

3. נסיבות התיק הנ"ל הן נסיבות מיוחדות - מדובר בנאשם אשר הן מצבו הבריאותי והן מצבו הכלכלי קשים, וכן אין חשש להישנות העבירות שכן הנאשם לא מפעיל ונראה כי גם לא יפעיל בעתיד עסקים.
4. המאשימה טענה כי העונש בעניינו של נאשם 2 צריך לעמוד במתחם שבין 10% ל- 40% מגובה הקנס המקסימלי. כמו כן, לא התנגדה לאפשרות לפריסת תשלומים וכן דרשה התחייבות בגובה מקסימלי להימנע מביצוע עבירת נשוא כתב האישום במשך 3 שנים לפי ס' 72 (א) לחוק העונשין.
5. לטעמי, גם בנסיבות כאלה שלפני, היה ראוי שאשמע מהמאשימה, את שיקוליה לעניין העונש לו טענה וביניהם נסיבות לחומרא או לקולא, האם מדובר באירוע אחד או ריבוי עבירות, המתחם ההולם לעבירות שבהן הורשע הנאשם והן את הדרישה הספציפית של העונש המתאים לנאשם, לפי גישתה.

טענות הנאשם -

6. הנאשם הוא אדם חולה- לאחר השתלת לב, עם סיפור חיים קשה. מצבה הבריאותי של אשתו גם כן לא טוב. עת נידון עניינו- מתקיים מקצבת ביטוח לאומי. ה נאשמת 1 שהיתה בבעלותו בפירוק.
7. העסק שהפעיל במסגרת הנאשמת מס' 1 שימש מקור פרנסה לצעירים לפני גיוס, לעולים חדשים מהעלייה הרוסית. בשנת 2002 קיבל דום לב ומאז הפסיק לנהל את החברה ולקבל משכורת.אז החלה הידרדרות הכלכלית. עוד טוען כי פירוק הנאשמת מס' 1 נעשה מרצון תוך סילוק כלל החובות.
8. הנאשם בקש את התחשבות בית הדין במצבו הן לעניין גובה הקנס והן לגבי האפשרות לפריסת תשלומים שלא תעלה על 50 ₪ בחודש. אשר להתחייבות, כאמור- הסכים לבקשת המאשימה לגובה הקנס המקסימאלי.

הכרעה

9. ביום 10.7.12 נכנס לתוקף תיקון מס' 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") בדבר "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה". מבין מטרות הענישה השונות, תיקון 113 נותן עדיפות לעקרון ההלימות - הוא עקרון הגמול: על פי עקרון זה העונש הראוי לעבריין נגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו (ע"פ 8641/12 **מוחמד סעד - מדינת ישראל**, ניתן ביום 5.8.13).
10. במנגנון גזירת העונש לפי סעיף 113 קיימים שלושה שלבים:
בשלב הראשון יש לקבוע האם העבירות מהוות אירוע אחד או מספר אירועים נפרדים.
בשלב השני על בית הדין לקבוע את מתחם הענישה בכל אירוע בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה.
בשלב השלישי על בית הדין לגזור את העונש בתוך אותו המתחם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות לעבירה.

אירוע אחד או כמה אירועים

11. בשלב זה יש לבחון האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה.
במידה ומדובר בכמה עבירות, יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. ככל שמדובר באירוע אחד, יש להמשיך לשלבים הבאים וככל שמדובר בכמה אירועים, יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 י"ג לחוק העונשין).
12. הנאשם הורשע כנושא משרה על שהפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו למנוע ביצוע עבירות ע"י הנאשמת 1, הן מכוח חוק עבודת הנוער והן מכוח חוק קבלני כ"א .
13. בע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מ. י.** (29.10.2014) נקבע כי עבירות המקיימות את מבחן "הקשר ההדוק", במובן זה שיש בהן סמיכות זמנים ושהן חלק מתוכנית עבריינית אחת, יחשבו כאירוע אחד.

14. סוגיה זו נדונה גם בבית הדין הארצי לעבודה, בתיק ע.פ. 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים, ניתן ביום 8.11.14, (להלן: "פסק-דין חדוות הורים"). וכך נאמר:

"לגבי השאלה מהו "אירוע אחד" קיימות מספר גישות. עיון בפרוטוקולים של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אשר דנה בהצעה לתיקון 113, מעלה כי הנושא נדון לעומקו אך לבסוף לא הוספה הגדרה ברורה למונח "אירוע", וזו הושארה לבתי המשפט בהתאם לנסיבות כל מקרה. (ע"פ 1605/13 פלוני - מדינת ישראל, מיום 27.8.14, להלן: "עניין פלוני"). בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בימים אלו (ע.פ. 4910/13 ג'אבר - מדינת ישראל, מיום 29.10.14) הסכימו שלושת השופטים כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים. לפי דעת הרוב (מפי השופטת דפנה ברק-ארז), כאירוע אחד תיחשבה מספר עבירות שיש ביניהן "קשר הדוק", דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תכנית עבריינית...

במקרה שלפנינו, על אף שמדובר בששה עובדים, ועל אף שהמחוקק הדגיש בסעיף 2(א)(2) לחוק עובדים זרים כי העונש הנקוב בו (לפחות לגבי הסיטואציה של הימשכות העבירה) הינו "לעובד" - שוכנענו, לפי כל אחת מהגישות שפורטו לעיל, כי מדובר ב"אירוע אחד" שמוצדק לקבוע בגינו מתחם עונש כולל אחד.

כפי שעולה מהתיאור העובדתי לעיל, מדובר בעבירה של העסקת ששה עובדים ביום נתון באותו אתר; באמצעות אותה חברת כוח אדם; מבלי שהובאו נתונים כלשהם לגבי העסקת העובדים באופן שיכול לייחד העסקת מי מהם, דוגמת משך ההעסקה; ומבלי שנטען כי ביחס למי מהם נעברו עבירות נוספות. בהתחשב בכך, לא מצאנו כי יש הצדקה להגדיר לכל אחת מהעבירות "מתחם עונש הולם" נפרד, והפרדה כזו תהא מלאכותית ומיותרת".

15. אמנם, הנסיבות בפסק דין חדוות הורים שונות מהנסיבות שלפנינו- כאן עסקין מחד, בהעסקת קבוצת עובדים כקבלני כ"א ללא רשיון במועד הביקורת שנערכה (22.7.08), ומאידך העסקה בניגוד להוראות חוק עבודת הנוער בתקופה אחרת- סמוכה (4-6/2008). עם זאת, ניתן להקיש מהאמור שכן מדובר באותה מסכת עבריינית הכוללת את העסקת אותה קבוצת 6 נערים וכאשר ביחס לנאשם- הורשע בהפרת חובת הפיקוח.

לענין זה יפים הדברים שנאמרו בענין שמש חי (ע"פ 32385-05-14 שמש חי אחזקות נ' מדינת ישראל (13.8.2015)):

המבחן שאומץ ככל הנראה הוא מבחן "הקשר ההדוק" (דעת הרוב ב-ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.14); להלן: עניין ג'אבר), לפיו כ"אירוע" אחד תיחשבה מספר עבירות שיש ביניהן קשר הדוק, דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תוכנית עבריינית. בין לפי גישה זו ובין לפי הגישות הנוספות, ובדומה לפסיקתנו בעניין חדוות הורים - שוכנענו כי העבירות שנעברו על ידי המערערים בענייננו מהוות "אירוע" אחד, שמוצדק לקבוע בגינו מתחם עונש כולל אחד. כפי שעולה מחומר הראיות, מדובר ב - 12 עובדים שהועסקו יחד בחברה, והעבירות שבוצעו כלפיהם התגלו במועד אחד ובביקורת אחת שערכה המדינה (ההדגשות אינן במקור, וכן להלן א"כ יצוין אחרת).

16. אף המאשימה, בטיעוניה לעונש, לא טענה כי יש להתייחס לאישומים כריבוי עבירות נפרדות. על כן, אני קובעת כי כלל העבירות הן בגדר אירוע אחד.

17. יוער כי כפי שכבר נקבע בעניין שמש חי אחזקות הקביעה לפיה מדובר ב"אירוע" אחד אין משמעה כי מקסימום העונש שניתן להטיל על נאשם הוא העונש המרבי הקבוע לצד העבירה החמורה ביותר שנעברה באותו אירוע, ובעניינו - אין משמעות הדבר כי יש לקבוע את מתחם הענישה בהתאם לגובה הקנס הנקוב לצד עבירה בודדת, אלא שבית הדין יקבע את מתחם הענישה ביחס לכלל העבירות בצוותא חדא ולא באופן נפרד.

קביעת מתחם הענישה

18. סעיף 40 ג' (א) לחוק העונשין קובע:

"בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשי העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ט'."

19. אמות המידה אשר יסייעו לקביעת מתחם הענישה הן: הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו ומדיניות הענישה הנהוגת. עוד יילקחו בחשבון נסיבות הקשורות לביצוע העבירה ובהן הנזק שצפוי להיגרם מביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה ויכולתו להבין את אשר הוא עושה. נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן מובאות בחשבון בשלב זה אלא במסגרת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה - זאת למעט מצבו הכלכלי, ור' לענין זה האמור בענין שמש חי אחזקות:

"בנוסף, ובהתאם לסעיף 40 ח' לחוק העונשין, כאשר מתחם העונש ההולם כולל עונש קנס, יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם כבר בשלב קביעת המתחם."

20. ככלל, בעבירות של פגיעה בזכויות סוציאליות של עובדים ושל נערים בפרט, הרי שבמסגרת קביעת מתחם הענישה, בשקילת הערכים החברתיים, יש לתן משקל לעובדה כי מדובר באוכלוסייה המצויה בעמדה חלשה ומחובתו של בית הדין למנוע ניצולה לרעה.

החובה להגן על הנוער העובד אינה פוחתת גם במקרים בהם הנער מבקש לוותר על זכויותיו והגם שמטרתו היא השתכרות.

21. מדיניות הענישה בעבירות בהן הואשם הנאשם כפי העולה מהפסיקה: בת"פ (י-ם) 97/10 **מדינת ישראל - משרד התמ"ת נ' המילניום השביעי בע"מ** (ניתן ביום 19.01.2012), הנאשם הורשע, בין היתר, בעבירה של הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה, לפי סעיף 38 לחוק עבודת נוער. במסגרת גזר הדין בית הדין השית על על הנאשם קנס בסך 19,000 ₪.

בת"פ (ב"ש) 30587-04-14 **מדינת ישראל נ' ש.ש.ח. אירועים בע"מ** (ניתן ביום 1.11.15), הורשע הנאשם בעבירות שונות וביניהן הפרת חובת הפיקוח (סעיף 26 לחוק הגנת השכר; סעיף 38 לחוק עבודת הנוער; סעיפים 15ב ו-15ג(ב) לחוק שכר מינימום, התשמ"ז 1987). נקבע מתחם ענישה נפרד לכל עבירה. בעבירה על חוק עבודת הנוער נקבע כי המתחם הראוי הוא בין גובה הקנס המנהלי לבין מחצית מגובה הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה ובסך הכל בין סך 2,500 ₪ לבין סך 21,900 ₪.

כן הובא בחשבון כי אף אם המדובר בארוע אחד, הרי עסקינן בכמה מעשים.

22. מאידך, בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה לקחתי בחשבון את טענותיו של הנאשם כי בזמן הרלוונטי לביצוע העבירות, היה במצב בריאותי לקוי וכי מעורבותו בעסק הייתה, עקב כך, מינימלית ועל כן גם, יכולת הפיקוח שלו.

23. כן הבאתי בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם ואת הנגזר מכך לענין מידת השפעתו של הקנס עליו.

24. לאחר ששקלתי את כלל נסיבות המקרה אני סבורה כי מתחם הענישה במקרה זה צריך לנוע בין הקנס הפלילי המקסימאלי לעבירה אחת (על פי חוק קבלני כ"א) , קרי- 29,200 ₪, לבין שעור הקנס המינהלי לעבירה אחת על פי חוק הנוער- 2,500 ₪.

גזירת העונש

25. כאמור, לאחר קביעת מתחם הענישה לעבירה, על בית המשפט לקבוע את העונש המתאים לעבירה במסגרת אותו מתחם. זאת עליו לעשות בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן גילו, הנזקים שנגרמו לנאשם כתוצאה מהרשעתו, הפגיעה של העונש בנאשם ומשפחתו, נטילת אחריות על ידי הנאשם על מעשיו ומאמציו לתיקון תוצאות העבירה, נסיבות חייו ככל שהייתה להם השפעה על ביצוע מעשה העבירה, עברו הפלילי של הנאשם, התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, התנהגות רשיות אכיפת החוק וחלופי הזמן מביצוע העבירה (סעיף 40 יא לחוק העונשין).

26. בחנתי את חומרת הנסיבות שבהן הורשע הנאשם, על יסוד עקרון ההלימה ותוך איזון כלל השיקולים ביחס לנאשם. שוכנעתי כי בנסיבותיו המיוחדות של הליך זה (בהן- גילו המתקדם של הנאשם ומצבו הבריאותי הקשה מזה שנים, ובכללן בשנים הרלבנטיות לביצוע העבירות, נטילת האחריות, תרומתו לחברה- יש לגזור ענשו על הצד הנמוך של מתחם הענישה. טעם נוסף לכך הוא העובדה כי כתב האישום הוגש למעלה משלוש שנים לאחר מועד הביקורת והרשעתו על פי הודאתו נעשתה כשבע וחצי שנים לאחר מכן.

עוד נלקחה בחשבון עמדת המאשימה כי זה הוא המקרה בו ראוי לחרוג ממתחם הענישה.

27. לפיכך אני גוזרת על הנאשם קנס בגובה של 3000 ש"ח אשר ישולם ב- 60 תשלומים חודשיים שווים ורצופים על סך 50 ש"ח כל אחד, שהראשון בהם ישולם עד ליום 1.11.2016 והיתר באופן רצוף ב- 1 לכל חודש עוקב.

28. בנוסף יחתום הנאשם על התחייבות להימנע מביצוע עבירות לפי חוק עבודת הנוער וחוק קבלני כ"א למשך 3 שנים. ככל שיפר הנאשם התחייבות זו יחויב בקנס המרבי הקבוע בחוקים אלה בעת ביצוע אילו מהעבירות האמורות.

בהתאם להסכמת הצדדים, הנאשם יפנה למזכירות בית משפט השלום בקריית גת על מנת לחתום על התחייבות כאמור עד ליום 1.11.2016. ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.

29. בהתאם להסכמת הצדדים גזר הדין ישלח לצדדים באמצעות הדואר.

30. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 45 יום מהמצאת גזר הדין.

30 ספטמבר 2016